

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisorile nefrancoate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se returnează.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Duker Nachf.,
Nr. 1. Angenold & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
pold (VII Erzsébet-körút).
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarifă și învo-
ială. — REGĂLAME pe pagina
5-a o serie 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se primumără la toate ofi-
cile postale din țară și din
străinătate și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgul Inului Nr. 30, etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
se plătesc înainte.

Nr. 192.

Brașov, Luni-Marți 2 (15) Septembrie.

1908.

In ajunul întrunirii dietei.

De odată cu venirea monarhului la Budapesta s'au început pregătirile pentru campania parlamentară de toamnă în Ungaria. Peste opt zile se va întruni dieta. Un șir de proiecte de lege îi vor fi prezentate de către diferitele ministere și una după alta i-se vor impune spre rezolvare probleme însemnate.

Pentru țară și pentru viitorul ei cea mai importantă dintre aceste probleme este reforma electorală. După cum a promis, ministrul de interne conte Andrassy va trebui să prezente parlamentului mult până pe la sfârșitul lui Octombrie proiectul său de lege, așteptat cu atâta încordare de către Maghiari și cu atâtea temeri de către naționalități. Fiindcă coaliția și partidele, din care se compune, vor trebui să ia poziție mai de vreme în chestiunea votului universal, să presupună, că încă înainte de prezentarea proiectului de lege contele Andrassy va comunica în conferințele de partid punctele principiale de competență ale reformei. Despre un punct nu mai poate fi îndoială. Proiectul întreg este așezat pe baza pluralității dreptului electoral. Andrassy și tovarășii săi dela guvern sunt de credința fermă, că numai pe baza aceasta, ca Ungurii să se poată bucura de avantajul de a avea mai multe voturi decât neungurii, se poate asigura „suveranitatea ungarimeii”. Au trebuit să ajungă lucrurile aici, ca să se poată convinge odată lumea civilizată de pretutindeni despre stările reale în Ungaria, unde libertatea și drepturile, ce emană dela ea, sunt croite și ciuntate astfel, ca folosul lor să-l poată trage în mod covârșitor numai ungarimea pe socoteala celorlalte popoare. E o fatalitate și dovedește imposibilitatea de a se sana relele cele mari și abnormitățile ce împiedecă libera și sănătoasă dezvoltare interioară a Ungariei, dacă și în vremuri ca cele de azi se face atârnată această dezvoltare dela per-

petuarea neegalității între cetățeni, dela inarticularea în lege a despotismului de rasă exercitat de elementul domnitor. Dacă pluralitatea votului va fi decretată azi ca *conditio sine qua non* pentru existența statului ungar, la ce consecințe va duce aceasta cu timpul, când se va dovedi, că Ungurul nici cu privilegiul de a avea două și trei voturi nu mai poate să-și susțină supremația față cu puterea crescândă a popoarelor conlocuitoare nemaghiare?

Să rămânem însă deocamdată la mișcarea preparatoare, de care am făcut amintire mai sus. Aparatul dualist complicat pune la ordinea zilei totodată și delegațiunile austro-ungare cu problemele lor speciale relative la afacerile comune și în deosebi la armată, probleme, ce nu se pot isola de acțiunea parlamentelor. În cazul de față pare a fi rezervat delegațiunilor, ce se vor întruni în prima jumătate a lunii lui Octombrie, un rol decisiv pentru soluțiunea chestiunilor pendente din Ungaria și mai cu seamă a chestiunii reformei electorale.

Tot mai mult iese la iveală, că există intențiunea și planul de a rezolva cele două mari chestiuni, aceea a votului universal și cea militară, în legătură strânsă și în același timp, după *maxima do ut des*. În viitoarea sesiune a delegațiunilor se vor discuta fără îndoială și chestiuni militare. Va trebui să fie stabilită în bugetul comun de războiu urcarea soldei ofițerilor și a soldăției. Probabil, că vor fi atinse și alte chestiuni militare, cari cer soluțiunea lor grabnică, ce trebuie să premergea noii legi militare, atât de mult reclamată de trebuințele armatei.

E semnificativ, că în jurul ministrului de comerț Francisc Kossuth se concentrează pentru moment firul convorbirilor dintre bărbații de stat austro-ungari, ce țintesc la descurcarea chestiunilor pendente. Kossuth fiind bolnav și silit să zacă în pat, colegii lui dela guvern au hotărât a ține conziliul lor de miniștri la el acasă.

Tot-odată s'au văzut siliți și miniștrii comuni pentru a putea conferi cu Kossuth, să-l viziteze acasă. Nu pentru că ocupă postul de ministru de comerț, ci pentru că ca șef al partidului independist e în poziție de a exercita cea mai mare influență asupra deciziunilor majorității parlamentului ungar, miniștrii comuni au simțit necesitatea de a conferi și de a se înțelege cu el. Astfel Francisc Kossuth a primit vizita și a conferit cu ministrul de războiu br. de Schönaich, apoi cu ministrul de externe br. Aehrenthal și cu ministrul comun de finanțe Burian. Se înțelege, că în aceste convorbiri s'a tratat mai ales de chipul și modul cum să treacă mai ușor diferitele proiecte de lege prin delegațiuni și parlament.

Pe la sfârșitul lunii aceștia se va ține un conziliu comun al miniștrilor austriaci și ungari, pentru care trebuie pregătit materialul.

Au avut dar miniștri multe de discutat între ei. Cea mai mare importanță este a se atribui însă convorbirei lui Kossuth cu ministrul de războiu. Probabil, că deja în această convorbire să se fi atins, ceea ce doresc așa de mult guvernânții: întrebarea de a compensa concesiunile dorate în chestiunea reformei electorale cu contra-concesiuni în chestiunile militare.

Avem cauză a ne teme, că după metoda de până acuma cei dela cârmă vor căuta să ajungă la o mai ieftină înțelegere pe calea aceasta de compensare. Toate se repetă, odată însă trebuie să li-se infunde și unora și altora. Și atunci vor vedea cu ochii unde i-a dus ușurința, cu care au tratat chestiunile vitale ale monarhiei și ale popoarelor ei. Numai să nu fie prea târziu!

Adunare populară în Lepindea. Locuitorii români ai comitatului Târnavelor mici sunt convocați la o adunare populară, ce se va ține duminică la 20 Septembrie st. n. 1908 în comuna Lepindea (Leppend) la

oarele 10 a. m. cu următorul program: 1) Constituirea biroului și deschiderea adunării. 2) Situația politică generală și votul universal. 3) Proiect de rezoluțiune. 4) Închiderea adunării. Convocătorul este semnat de 26 fruntași români din acest ținut.

Cine va fi viitorul episcop al Caransebeșului. Foaia lui Burdea Szilard »Severinul«, ocupându-se în numărul său recent cu apropiata alegere de episcop al Caransebeșului, face următorul prognostic:

»Se știe deja, că majoritatea sinodului va oferi cârja arhierescă vrednicului arhimandrit Filaret Musta, care va ști delătura și sus ori-ce piedecă de întărire. Nu mai rar se aminteste starețul de la Bodrog, arhimandritul Hamza, om cu-cernic cu multă trecere și vază, care venind din afară neangajat mai bine — se crede — ar face rânduiala și pace. Nu puțini șoptesc și despre protosincelul nou, Dr. Iosif Olariu, bărbat de litere, cel mai fecund și mai instruit scriitor bisericesc, dela a cărui mână energică și minte luminată se așteaptă mult bine pentru dieceză. Singura piedecă ar fi, că guvernul nu e în curat cu atitudinea lui politică, fiindcă până acum totdeauna a evitat să se pronunțe, pe când cei doi de mai înainte sunt oamenii guvernului. (?) Știrile ce ne sosesc zilnic, ne spun, că îndeosebi preoțimea întreagă ar fi însuflețită pentru candidatura lui Dr. Olariu.

»Majoritatea sinodului însă având în vedere și cazul Sărbilor și nevoind a expune dieceza la mai multe alegeri va fi cu acel candidat, care e sigur de sancționarea preaintă: I. P. Cuv. Sa d-l arhimandrit Filaret Musta, cunoscut bine nu numai pentru deosebita-i vrednicie, dar și prin sentimentele sale marcate patriotice...«

Contra crucei jubilară, ordinul ce l'a înființat Majestatea Sa cu ocaziunea jubileului său de 60 de ani de domnie, a pornit deputatul independist Ludovic Hentaller în comitatul Somogy o agitațiune în stil mare. A prezentat fișpanului acestui comitat o moțiune de urgență, prin care cere, ca congregația comitatensă să declare că ministru-președinte Dr. Alesandru Wekerle a comis cel mai mare păcat, când a contrasemnat actul prin care monarhul a dat ființă ordinului crucei jubilară și că a făcut să se publice textul acestui act în »Budapesti Közlöny«. Se mai cere în acea moțiune, ca congregația să îndrume pe funcționarii comitatensi, ca nici unul să

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Prima mea fotografie.

Iubite prietino.

Ție, numai ție vreau, să-ți destăinuesc motivul, care m'a îndemnat, să mă fotografiez. E un motiv curios. Tu știi, că eu n'am răvnit niciodată, ca să-mi fixeze chipul meu pe hârtii — zise fotografii — pe cari să le împart între cunoscuți și cunoscute drept amintire. N'am căutat, să mă întrec după mijlocul ăsta de a mă face neuitat în sufletele iubitoare ale prietinelor sau neamurilor mele. Și cu toate astea m'am fotografiat.

Iată de ce:

Impliniseam 20 de ani. Mi-se urăse de viață. Simțeam, că mi-se apropie sfârșitul, care cu o forță supranaturală mă îndemna, să mă pregătesc de moarte. Sufletul își perdesse orice energie, simțeam cum mi-apasă greutăți neînțelese. O decepțiune crudă îmi frământa toată ființa, vedeam, că mă mișc, dar mișcarea asta îmi părea o trebuință mecanică, simțeam uneori foamea, dar mâncarea mi-o explicam ca pe un leac, cu care medicii caută să lungească în mod artificial viața nefericitului, care se sbate înconștiu în brațele morții și as-

teaptă cu ochii împetriți împărțășirea cu sfintele taine sau un cuvânt de ușurare cetit din cărțile sfinte de un preot cuminte, îmbătrânit între literile sfei Scripturi. Tresăream la tot pasul și fără de veste îmi diceam aproape în tot momentul mâna la frunte, îmi apăsam cu îndârjire vinele, căutând să le îndemn, ca să poarte sângele cu mai mare iuteală, cu dosul mâinii căutam, să-mi răcoresc ferbințele de pe frunte și îngălbineam ca ceara, când din când în când mă frământa gândul că voiu nebuni.

Trebuia să mor dară înainte de a înnebuni. Nimenea nu-mi putea ajuta. Toți cei din jurul meu erau oameni și știau că oamenii n'au nici o putere de a vindeca, în medici nu credeam, cuțitele lor de argint sau acul lor de aur nu putea ajuta, n'aveau ce tăia, n'aveau nici ce coase, fiindcă nici o mână nu mă ducea, nici un picior nu mi-se scrintise, nici nu mă duceam, pentru ca să-mi coasă urechea tăiată de contrar, nici în războiu nu fussem, pentru ca să-mi amputeze piciorul sfărâmat de glonțul dușmanului. C'un cuvânt eram pierdut, fără ca să am vre-o boală văzută. Eram bolnav, dar boala mea n'o putea vindeca nimeni, numai moartea.

Retras în odaia mea, în care nu intra alt suflet de om, decât numai eu, fiindcă un altul mi-ar fi turburat boala, care îmi

devenise un tovarăș nedespărțit, căruia îi simțeam imediat lipsa, dacă ar fi îndrăznit, să se depărteze fie și numai pe un moment din lumea gândurilor mele, cari toate la olaltă formau eul meu. Ba mai mult, această boală mă stăpânea așa că să făcuse despot peste mine, care cu voință absolută îmi fixa cărările, îmi puneala cale gândurile și-mi determina cu forță neînvinșă toate faptele. Simțeam că eul meu este, trăiește încă, dar acest eu nu mai era liber, era sclavul lipsit absolut de voință. Supus unui despot, căruia mă închinam de bunăvoie, și de care nu voiam să mă despart, fiindcă dacă ași fi căutat, să-l alung în starea în care eram atunci, sfortările ce ar fi trebuit să le fac la munca asta, m'ar fi ucis cu o zi mai curând.

Voiam par' că să mai trăiesc, dar voința asta mi-era așa de neputincioasă, încât nici nu-i simțeam efectul, îmi părea un simplu mecanism, care decurgea înconștiu, necontrolat de nici o cugetare, fiindcă nu mai puteam cugeta, nici nu încercam să cuget, deoarece nu mai doream să mai înțeleg nimic, nu, absolut nimic. Mi-era o greutate cugetarea. De altfel ea fusese motivul boalei mele neînțelese, ea mă încluiase în odaia mea singuratică, ea-mi îndreptase pașii pe cărările pustii, pe unde umblă numai nebunii, ea mă făcuse să mă

feresc de oameni, să-i desprețuiesc, să mă ascund de ei, să-i urăsc, să răd de sbatearea lor nebună după viață și... să-mi bat joc de mine însu-mi răzând de corpul meu, bătându-mi joc de sufletul meu, în care înconștiu aprinsesem mii de făclii torturătoare.

Pământul, care simțeam cum îmi arde tălpile, vedeam că-i o vale a plângerilor, de care numai așa poți scăpa, dacă mori, deci mori cât mai de timpuriu tinere, îmi ziceam uneori înconștiu, însoțind aceste cuvinte cu un tremur neînțeleș și cu ochi aproape de nebul, spăriat de umbra sa însași. Mor, căci cu cât mori mai de vreme, cu atât vei reinvia mai de vreme. Acest gând de reinviere îmi însenină une-ori fața, dar în clipa următoare despotul necruțător, de care ascultam orbește, fiindcă voință independentă nu mai aveam, mi-o întuneca din nou și mă făcea să mă gândesc la moartea vecinică, din care omul, această unealtă neputincioasă a naturii, nu va putea învia niciodată, fiindcă în nepuțința sa această ființă, zisă om, nu va putea învinge pe cel mai puternic stăpân al lumii: moartea. Viața însași în lupta sa cu moartea, trebuie să cedeze acesteia și să facă loc apunerii vecinice.

Astfel de gânduri nebune îmi frământau sărmanul suflet și nu știam, nu puteam afla calea, care ar putea duce la

nu primească crucea jubilară, dacă i-se va conferi, ci să-o pună la dispoziție prin superiorii săi cancelariei împărătești de cabinet din Viena. In cazul când crucea jubilară ar fi conferită ca ordin estern, funcționarii cărora li-se va conferi, să s'adreseze către »regele legal al Ungariei« cu rugarea de a le da încuviințarea »să poată purta acest ordin«. In fine motiunea cere ca congregația comitatului Somogy să provoace pe toate celelalte municipii din țară a procedea asemenea. — Cum rămânem în fața acestei agitațiuni cu mult bucinată înțelegere dintre coroană și coaliție?

Coaliția și agitația socialiștilor. Ziarele coaliției par a fi neliniștite de intenția social-democraților de a organiza demonstrații pentru votul universal ungar, în streinătate, în special în Viena cu proletarii austriaci. Ziarele coaliției au o atitudine cu totul rezemnată, iar parte scriu articole violente în contra acestui procedeu al social-democraților. O parte din presă sfătuiește pe social-democrați să se abțină dela planuri îndrăznețe. O altă parte, cea extremă, cere guvernului măsuri energice în contra social-democraților.

Turcii nu cer restituirea Bosniei. Corespondentul din Constantinopol al ziarului »Zeit« a avut o convorbire cu Veka-Bey, unul dintre conducătorii tinerilor turci. Cu privire la anunțata remaniere ministerială, Veka-Bey a declarat că ea se va face abia după întrunirea parlamentului, de oare-ce atunci poporul se va putea exprima în voie, desemnând la locul ce merită pe bărbatul de valoare. La întrebarea de ce comitetul tinerilor turci a interzis ziarului de a aduce știri din Bosnia, Veka-Bey a răspuns: Uneori e nevoie de puțină autocrație, chiar în statele democratice și constituționale. Măsura comitetului e foarte bună, de oare-ce nu se poate cere Austriei să restituie Turciei niște provincii, pe cari le ocupă militărește de mai bine de treizeci de ani și în virtutea unui pact internațional, pe care l'a scris și Turcia. Statul turc voiește să trăiască în bună pace și armonie cu vecinii săi, și în special cu Austro-Ungaria.

O nouă conferință în chestiunea marocană. Din Paris se anunță, că nota franco-spaniolă cere recunoașterea lui Mulay Hafid sub anumite condițiuni. In cercurile diplomatice franceze se crede, că la nota franco-spaniolă guvernul german va răspunde cu o altă notă. In cazul când nu se va putea ajunge la nici o înțelegere, e probabil că se va convoca o nouă conferință la Algeras, care să ia o hotărâre definitivă în această chestiune.

Inaugurarea bustului V. A. Urechii.

Sinaia, 31 Aug. v. 1908.

Astăzi, Duminecă, s'a inaugurat cu o deosebită solemnitate bustul neuitatului patriot V. A. Ureche. O mulțime mare de public ales a asistat la această înălțătoare serbare națională.

Mai întâiu s'a oficiat de către P. Cuv. Sa arhimandritul Dionisie cu mare asistentă sfințirea apei, după care d-l arhimandrit a rostit un frumos discurs comemorativ, pe care vi-l alătur spre publicare.

mântuire, N'o puteam afla, fiind-că nu încercam, ceva tainic mă orea, să încerc, un ce ascuns, puternic, neînvinș, tiran, o forță elementară mă ținea în loc, făcând din mine o păpușă în mâna unui satană, pe care-l visează creeri nedisciplinați. Uneori căutam să-mi încredințez corpul trudit înviorătorului Bachus, beam vin tare de sara până dimineața și amorf, fără să-mi mai simț corpul uitând pe câteva clipe și boala, mă duceam acasă, dar pe drum vântul rece al nopții, care-mi atingea fruntea, mă scutura de moleșala, în care mă ascunsese vinul și deodată tremurând de emoție, simțeam că-mi lipsește ceva. Imi lipsea boala. Grăbit imi rechemam despotul. Satir sălbatic, cum eram mai înainte, când cu ajutorul vinului căutam să scutur jugul despotismului — simțeam acum o mulțămire nespășă, că iară mă stăpânește tiranul meu.

Intr'o zi de toamnă, când drumurile se acopereau de frunza galbină a acaților așezați pe marginile lor — chinuit de boala mea mai mult ca ori când, gândul imi sbura mereu la moarte. Ba întâiu credeam, că înnebunesc. Cuprins de aceste flacări de neliniște, în care ardea sârmanul meu suflet, galben cum eram și îngrozit de mine însumi — vedeam clar pe singurul frate, ce-l mai aveam în lume, cu fața lui îngândurată de soartea mea și rând pe

P. Cuvioșiei Sale a răspuns în termeni călduroși d-l G. Babeș. Au urmat apoi pe rând discursurile rostite de învățătorul D. Răpeanu din localitate și de reprezentanții »Ateneului Român«, a »Societății macedon-măne«, și a »Sindicatului pressei«. A surprins absența delegaților comitetului central al Ligei culturale, care n'a fost reprezentată.

In discursurile patriotice rostite s'au scos la iveală de diferiți oratori meritele lui V. A. Urechii ca dascăl și mare apărător al Românilor de pretutindeni. z.

Discursul Arhimandritului Dionisie, președintele comitetului pentru ridicarea monumentului lui V. A. Urechii, ținut la Inaugurare. 31 August v. 1908.

Domnilor!

Sunt acum doi ani, de când admiratori ai marelui patriot V. A. Urechia, s'au hotărât a ridica acest monument în amintirea neuitatului dascăl în ale neamului pe care azi îl sărbătorim.

La toate popoarele din lume s'au păstrat și se păstrează cu sfințenie amintirea celor aleși, cari nu mai sunt, mai cu seamă a acelor, cari au lucrat în viața lor pentru binele neamului, spre a fi o pildă viuă generațiunilor cari vin, pentru a se arăta recunoștința către cei cari au ostentit mai mult, li se imemorează amintirea prin ridicări de monumente, care fac parte vie din istoria unui popor. Cu cât întâlnește cineva mai des astfel de monumente, cu atât poporul acela dă mai multă dovadă de patriotism.

Dacă poporul roman iese din ce în ce mai mult la iveală și în același timp mai mare în acțiunile sale, este că el a lăsat urme neperitoare pe unde a trecut și istoria acestui popor, lumea din monumentele lăstate pe urma lui o cunoaște.

Admiratorii lui Urechii au gândit, că nu puteau în alt chip arăta recunoștința lor, decât prin acest modest monument.

Este darul ce se face neuitatei lui memorii, însă el va fi primit de toți iubitorii neamului, ca banii văduvei din Sf. Evanghelie, și va fi ca un imbold de îndemnare, și în același timp de încurajare, pentru toți aceia, cari lucrează spre binele neamului.

Ori cât am fi de pesimiști, ori cât de puțin ar preocupa pe mulți din noi, interesele mari ale patriei, recunoștința nu poate pieri din toate inimile unui popor, căci ar fi să disperăm, dacă un moment ne-am gândi că totul a amorf și a murit ca simț național.

Nu mai atunci când bărbații aceștia mari nu mai sunt printre noi, numai atunci zic, ne dăm seama de marea pierdere, de golul ce-l lasă, numai atunci începem a prețui și vedea lipsa lor.

Cine nu a cunoscut pe V. A. Urechii?

Nu este loc, nu este țară, unde se află Români, care să nu-l fi cunoscut. El era unul din apostolii românismului. Glasul lui răsuna în cele mai depărtate țări; răsuna de protestare și de indignare atunci, când fii neamului erau prigoniți, și el era pretutindeni, unde se trata de apărarea celor asupriți. A spune tot ce a făcut pentru neamul românesc, ar trebui un volum întreg. Activitatea lui ca dascăl o cunosce în deajuns elevii lui, o cunoaște toată lumea. A-l descrie ca om politic, e destul a spune că el a propovăduit: iubirea de

rând imi treceau pe dinainte ca fantome dragi prietini, cu cari atât de des imi petrecusem zilele copilăriei.

»Eu voi muri — mi-am zis încet — tiranul meu, imi poruncește asta«. Cuvântul tiran l'am pronunțat însă încet, tainic, ca nu cumva să fiu auzit și maltratat. »Mă duc, să mă fotografiez — mi-am zis mai departe — ca să las sârmanului meu frate și prietinelor mei singura moștenire — moștenire fără valoare, dar lor poate totuși dragă — ce mai permitea despotul meu, să las după mine. Corpul meu mort se va fixa pe o hârtie moartă, pe care cei dragi ai mei o vor învia cu amintirile lor. In chipul asta poate nu voi muri de tot și răvna mea de odinioară de a trăi se va vedea — cine stie — din chipul meu, care poate va ascunde în taina mușeniei lui vre-o fărâmiță de voință, vre'un picur de altruism... Nu vor înțelege — gândeam mai departe — că am fost așa de egoist, că am trăit numai pentru mine, că m'am închis în lumea mea strămtă, unde n'am făcut altceva, decât mi-am tot plâns acest corp aproape putred. Nu vor înțelege din ael chip tăcut, că i-am uitat cu totul și pe ei, că i-am urât, și i-am despretuit ca pe toți ceilalți oameni...

Un cutremur, care-mi străbătu corpul, mă smulse din aceste visuri depărtate și mă readuse la starea-mi obicinuită, mă

neam și munca neobosită în această direcțiune.

Pe lângă patriotismul cel mai înflăcărât, Urechii era pătruns de adevărul, că naționalismul fără legea strămoșească nu poate fi îndeajuns, pentru ca să asigure trănicia unui popor. Și în direcțiunea sfinței noastre biserici, Urechie lucra cu aceeași dragoste mare ca și pentru neam, știind că temelia unui popor se razimă pe iubirea de neam și de Dumnezeu.

Noi, cari l'am cunoscut personal, nu ne puteam sătura de cuvintele lui, de sfaturile lui. Mulți l'au criticat pe vremuri cu asprime, dar nedreptate; mulți l'au hulit și i-au amărât zilele. Scăderi va fi avut și el ca ori și ce om, căci nimenea nu este scutit de greșeli decât singur Dumnezeu.

Dar criticile nedrepte și cuvintele aprite de pasiuni de mult au amorf și lumea începe a-și da seama tot mai mult de meritele lui, de opera lui ca apostol al românismului în lumea streină, de faptul că V. A. Urechii era straja neadormită a intereselor naționale ale tuturor Românilor.

Criticile sunt bune, mai bune însă sunt taptele mari și pozitive, pentru-că acestea sunt nemuritoare și numai ele înalță o națiune la treapta vredniciei sale.

Desvâind acest monument, aducem memoriei lui Urechii prinoul recunoștinței noastre de cetățeni și de Români.

Incredințăm acest monument administrației comunale, putând fi mândră, că o comună rurală ca Predealul are două monumente, unul istoric și altul comemorativ, ceea ce dovedește că fruntașii localității aceștia sunt pătrunși de sentimentele cele mai nobile și în prima linie de patriotism.

Să le păstrați, să le îngrijiți, căci ele vor fi pildă vie pentru generațiunile viitoare.

Inființarea unei bănci de asigurare românești.

Repășirea membrilor români din direcțiunea băncii de asigurare »Transilvania« a produs, precum era de prevăzut, o mare impresiune în cercurile financiare românești și în genere în sinul publicului românesc. »Revista Economică« apreciază în următorul mod această repășire pledând totodată pentru inființarea unei bănci de asigurare românești:

»Este un act de deosebită gravitate pentru »Transilvania« această retragere corporativă a membrilor români dela conducerea respective controlul acestei societăți și poate da foarte ușor ansă la bănueli, că vor fi și alte motive, poate de natură mai delicată, cari i-au determinat pe subscriitorii declarației la acest pas extrem. Ea constituie totodată un energic protest contra abuzului de putere, cu care majoritatea săsească a direcțiunii, cu totala desconsiderare a legitimității așteptări și pretensiuni ale Românilor, (cari, în treacă fie zis, susțin aproape exclusiv »Transilvania«) caută a se înstăpâni tot mai mult asupra acestui institut și a-l face cuib de căpătuială pe seama Sașilor. Căci ce alta decât cuib de căpătuială ajunge »Transilvania«, dacă presidentul direcțiunii, după ce deja »a pus« pe un fiu al său fiscal al societății, mai octroiază societății și un director, recunoscut, ce este drept, ca bun

inghenunche ca pe un sclav umilit la picioarele despotului.

Dar eram hotărât...

M'am îmbrăcat iute cu hainele cele negre, mi-am luat la gât cravată neagră și însoțit de stăpânul meu nedespărțit am plecat să mă fotografiez.

Ajuns la fotograf una-două am fost gata, fixat pe hârtie și dar încredințat nemuririi. Indestularea asta imi da o oarecare liniște, despotul meu se părea că-și uitase de mine, mă lăsase pe câteva clipe. Nu mă mai gândeam la nebulire, presimțul morții par-că-mi dispăruse. Adecă nu presimțul, ci gândul morții, fiindcă presimțul ar fi fost urmarea unei convingeri adânci morale, că voi muri, pe când gândul nu era decât un făt satanic, un product nebun al unei inchipiri păcătoase, că voi muri sau că mai întâiu voi înnebuni... Nu ținu însă mult această liniște, căci barbarul meu se reîntoarse în curând, dar minune, puterea lui nu mai era așa de elementară, fruntea nu-mi ardea așa de tare, nervii nu-mi vibrau așa de puternic, prevedeam par-că de despotul va amana înnebunirea mea și după asta moartea până imi voi vedea fotografia.

(Va urma).

specialist în ale contabilității, dar după părerea unei însemnate minorități a membrilor direcțiunii, și a altora, neapt pentru postul ce i-s'a încredințat.

Că între astfel de împrejurări membrii români, reprezentanții a cel puțin 75% ale asiguraților cu drept de vot în adunarea generală, n'au mai fost dușii a conlucra, prin prezența lor în direcțiune, la crearea unor stări de lucruri nu numai nedrepte, ci și deadreptul păgubitoare pentru interesele binepricepute ale »Transilvaniei«, — este foarte explicabil și va afla de sigur aprobarea tuturor cercurilor românești. S'a pus cel puțin capăt unei conexiuni, din care și așa numai »ceilalți« aveau foloase, atât morale, cât și materiale, iar noi aproape nimic decât sarcini.

Pășirea rezolută și solidară a membrilor români demisionați va deschide probabil și ochii acelor, cari seduși poate de sonorul nume de »Transilvania« și de reclama ce-i fac în permanență unele ziare de-ale noastre, s'au obicinuit a considera aceasta societate săsăită de o întreprindere românească; căci în faptă românească este »Transilvania« numai într'atata, că conținutul cel mai mare al asiguraților îl dau Români, cei vecinic mașter tractați atât la conducere și executivă, cât și ca clienți.

Pe lângă acestea incidentul dela »Transilvania« sperăm că va avea darul de a determina în fine cercurile noastre conducătoare să se ocupe serios cu ideea inființării unei societăți românești de asigurare, idee ivită deja odată în conferința II din 1901 a directorilor noștri de bancă, dar abandonată atunci pentru timpuri mai oportune.

Acestea credem a fi sosit.

Avem în organizația noastră financiară, intrupată în »Solidaritatea«, atâtea condițiuni favorabile pentru existența și propășirea unei societăți de asigurare, a noastre proprii, încât ar fi păcat să nu facem un pas înainte și să rămânem pe acest teren și mai departe tributari străinilor, cari până acum destul ne-au exploatat.

STIRILE ZILEI.

— 1 Septembrie v.

Aniversarea luării Griviței. Cu prilejul sărbătorii naționale de alături a 31-a aniversare dela luarea Griviței s'a oficiat Sămbătă la metropola din București un Te-Deum de către P. S. Sa Arhiepiscopul Nifon. Au asistat d-l Dim. Sturdza, președintele consiliului, d-l comandor Gracoski, adjutant al M. S. Regelui, d-l Emil Petrescu, prefectul poliției capitalei, d-nii generali Coandă, Boteanu, Iannescu și Gheorghiu, precum și numeroși ofițeri superiori din garnizoană. O companie din regimentul 35 infanterie, cu muzică și drapel, a dat onorurile. Tot Sămbătă s'a oficiat la toate bisericile catedrale din țară câte un serviciu religios pentru odihna sufletului eroilor căzuți în războiul pentru independență. Aniversarea căderii Griviței a fost sărbătorită deasemenea și la toate regimetele din țară.

Din Viena se scrie, că ziarul »Gross-Oesterreich« pregătește un număr special pentru conferința interparlamentară care va avea loc în luna asta la Berlin. Numărul acesta cuprinde știri amănunțite despre asupririle nemaghiarilor din Ungaria și va fi menit să informeze pe reprezentanții parlamentari ai tuturor statelor asupra adevărului în chestia ungară.

Suveranii spanioli în Budapesta. Vizita, pe care suveranii Spaniei o vor face Maj. Sale Monarchului la Budapesta, a fost definitiv hotărâtă pentru 1 Octomvrie Vizita va dura trei zile. Intre însoțitorii suveranului Spaniei va fi și ministrul de externe Allende Sallozar.

La gimnaziul de stat din Caransebeș s'au înscris 130 elevi în clasa primă și 100 în a doua.

Școală civilă nouă în Hațeg. Ministrul de cult a deschis în Hațeg o nouă școală civilă de stat, în care se va propune și limba latină. Partea covârșitoare din școlari fiind Români, ministrul a poruncit, scrie »Severinul«, ca pentru elevii români să se propue și limba română cu caracter obligatoriu.

Iubileul lui Tolstoi. Din Petersburg se anunță, că starea lui Tolstoi se îmbunătățește pe fiecare zi. Mereu sosesc telegrame și scrisori de felicitare. Au sosit asemenea iscrisori și din partea marelui duce Nicolae Mhailovici și a lui Björnstjerne Björnson. Felicitarea intelectualilor englezi formează un adevărat volum, cu 47 pag. de iscălituri.

Nouii legațiuni și consulate ale României. La ministerul de externe al României se fac lucrările preliminare pentru înființarea a două legațiuni noi române, în Madrid și în Washington, precum și a două consulate generale, în Teheran, capitala Persiei și în Berna.

Procesul lui Gregory. Joi s'a desbătut în fața curții cu jurați a Senei din Paris, procesul ziaristului Gregori, urmărit pentru tentativă de omor asupra lui Dreyfus și Dreyfus fiul. Gregory a mărturisit premeditarea însă a refuzat a spune, dacă avea intențiunea de a uide pe Dreyfus. El a mai declarat, că nu regretă actul său și că este gata să reînceapă în împrejurări identice. Procurorul a cerut condamnarea lui Gregory, adăugând însă, că nu se opune la indulgența juriului. Juriul a pronunțat un verdict negativ, iar Curtea l'a achitat.

Mulțămite. Comitetul »Reuniunii femeilor române din comitatul Hunedoarei« exprimă pe această cale, cele mai călduroase mulțămite institutelor de credit și economii, cari și în anul acesta au votat și trimis ajutoare pentru »Atelierul« nostru. Și anume: Institutului »Ardeleana« pentru cele 300 cor., Institutului »Albina« pentru cele 200 cor., Institutului »Patria« pentru cele 100 cor., Institutului »Hunedoara« pentru cele 100 cor., Institutului »Hațiegana« pentru cele 60 cor., Institutului »Silvania« pentru cele 50 cor., Institutului »Chiorana« pentru cele 50 cor., Institutului »Bihoreana« pentru cele 40 cor., Institutului »Grănicerul« pentru cele 30 cor., Institutului »Șercaiana« pentru cele 30 cor., Institutului »Crișana« pentru cele 25 cor., Institutului »Codroana« pentru cele 25 cor., Institutului »Progresul« pentru cele 20 cor. Total 1030 cor.

Asemenea se aduc cele mai profunde mulțămite Prea Venerabilului Conzistor arhiepiscopian din Sibiu, pentru ajutorul de 20 cor. votat din fundațiunea fericitului Dr. Avram Mihai, întru ajutorarea unei fetițe, aplicată la »Atelierul« Reuniunii. *Deva*, 10 Septembrie 1908. — *Elena Pop Hossu Longin*, presidentă.

Cununie. Virginia Roman și Aurel St. Vodă ne anunță cu toată onoarea serbarea cununie lor, ce se va celebra în 20 Sept. n. în Biserica gr. cat. din Alba-Iulia-Lipoveni. Vaideiu. 1908. Alba-Iulia.

La congresul interparlamentar din Berlin va participa din partea românilor bucovineni baronul Hurmuzachi.

Înmormântarea prințului D Sturdza. Sâmbătă dimineață, cu trenul de 9, a sosit la Iași, corpul defunctului principe Dimitrie Sturdza. La gară se aflau toți membrii familiei defunctului din țară și streinătate pentru a lua parte la înmormântarea rămășițelor lui pământești. Gara era toată pavoazăată cu drapele cernite. După oficierea serviciului divin de I. P. S. S. Mitropolitul Partenie al Moldovei înconjurat de numeroși clerici, cortegiul a pornit parcurgând străzile principale ale orașului și îndreptându-se spre moșia Cilibiu unde a fost înmormântat. Toate străzile erau pavoazate cu drapele cernite. Trupele, care au dat onorurile militare, au urmat cortegiul până la bariera orașului. De aici carul fanebru fu urmat de familia și amicii defunctului și de numeroase delegațiuni de țărani în frunte cu administratorii moșiilor principelui Sturdza, de prin Muntenia, Moldova, Transilvania și Basarabia. Cortegiul a sosit la moșia Cilibiu la ora 4, unde a avut loc înmormântarea. După înmormântare s'a dat o masă mare țărănilor de pe moșia Cilibiu și delegațiilor țărănești venite de pe celelalte moșii ale defunctului.

Doce congrese importante. La Geneva au loc acum două congrese importante. Primul este congresul în contra comerțului cu fete, la care iau parte peste 30 de delegați din diverse state. Președintele acestui congres este președintele federației abolitioniste Stuart Norwich. S'au ținut numeroase discursuri. Cei mai mulți oratori au vorbit despre legături ce există între prostituție și comerțul de fete. Alții spun, că prostituția și comerțul de fete nu sunt decât unul și același lucru și că acest comerț nu va putea dispărea cât timp va fi tolerată prostituția.

Al doilea congres este acela în contra falsificării alimentelor. La acest congres asistă și ministrul de agricultură francez Riout și numeroși specialiști.

Atentat contra marelui duce Mihailovici. Din Petersburg se anunță, că administratorul proprietăților marelui duce Mihailovici, în Caucaz, a primit un pachet poștal, care a explodat la deschidere. Două fiți ai administratorului au fost; ucși și 1 inginer a fost grav rănit. Atentatul

era îndreptat în contra marelui duce, de care se știa, că se află de obicei în acest timp la proprietățile sale din Caucaz.

Excursiunea împăratului Wilhelm la granița franceză. Despre excursiunea ce a făcut-o împăratul Wilhelm cu ocaziunea petrecerii sale în Alsacia la granița franceză, se anunță din Paris următoarele: Împăratul Wilhelm al II-lea n'a călcat teritoriul francez. Împăratul s'a oprit la o distanță de douăzeci de minute de graniță, la castelul industriașului Hartman, de unde se arată o splendidă priveliște pe munții Vosgi. Vorbind cu comisarul francez dela graniță, împăratul i-a zis: »Sunt foarte recunoscător autorităților franceze pentru măsurile ce a luat, dar regret că nu mă voiu putea folosi de prilejul ce mi se oferă, de oarece sunt așteptat la Colmar, unde trebuie să mă duc neapărat chiar acum«. Adevărata cauză, pentru care împăratul n'a trecut granița, e vremea rea care se pornise în momentul în care automobilul imperial ajunsese la graniță. Castelul industriașului Hartmann găzduise, acum cincizeci de ani pe împăratul Napoleon al III-lea. După cincizeci de ani, din ordinul împăratului Wilhelm al II, drapelul francez a falfăit din nou în vârful turnului acestui castel.

În legătura cu vizita împăratului Germaniei pe teritoriul francez »Wiener Allgemeine Zeitung« publică următoarele: Din cercuri diplomatice foarte bine informate aflăm că în primăvara anului 1905, împăratul Wilhelm a interzis fiului său, prințul moștenitor, de a călca pe pământul francez. Pe vremea aceea, relațiunile dintre Franța și Germania erau foarte încordate din cauza chestiunii Marocului. Moștenitorul tronului german voia să meargă în primăvara aceea la Cannes, ca să viziteze pe logodnica sa, care se afla acolo. Aflând de planul prințului Frideric Wilhelm, guvernul francez a încunștințat pe cale diplomatică pe cel din Berlin, că moștenitorul tronului german va fi primit cu toate onorurile ce i-se cuvin și că guvernul francez își ia toată răspunderea și că prințului nu i-se va întâmpla nici o neplăcere pe pământul francez. La acestea împăratul Wilhelm a răspuns că fiul său nu poate trece granița franceză până ce lui, părintelui său, nu i-se va da ocaziunea, ca fără pericol să poată face același lucru, fără a fi expus vre-unei demonstrații contrare.

Universitatea din Petersburg și Tolstoi. Din Petersburg se anunță, că senatul universității din Petersburg va proclama în cea mai apropiată ședință a sa, pe contele Tolstoi ca membru de onoare al ei.

Consilierii comunali din Paris la Viena. La reîntorcerea sa din Praga președintele consiliului municipal din Paris Cherieux, a făcut o vizită d-lui Lueger, primarul Vienei. În convorbirea avută cu Lueger, acesta a invitat pe delegații francezi la un banchet solemn. Cherieux a refuzat invitațiunea sub motivul, că timpul pe care-l au liber consilierii parizieni e foarte scurt.

Holera se întinde în Rusia. Din Petersburg se anunță, că holera în Rusia ia proporțiuni îngrijitoare. În ultimele trei zile au fost aduși 115 bolnavi la spitale. Douăzeci și șase au murit. Se crede că numărul morților e mult mai mare. Membrii familiilor celor bolnavi nu sunt lăsați să plece din baracele și din spitalele de izolare. În oraș s'au înființat numeroase chioșcuri și cainării populare, unde se împarte gratuit ceai și apă fierbinte. Pericolul cel mai mare e în port, unde lucrează neîntrerupt mai mult de zece mii de oameni și unde autoritățile n'au luat nici o măsură preventivă. Se speră că vremea, care se răcește, va împiedeca lătrirea epidemiei. Populațiunea nu pare prea îngrijită de flagelul ce băntue.

Situația agricolă a Ungariei. Ministerul de agricultură a publicat un raport detaliat asupra recoltei din anul acesta din regatul unghuresc. După acest document prima perioadă a vegetațiunii a fost așa de favorabilă că un oarecare număr de agricultori și au tăiat grânele pentru a face nutreț pentru animale, necrezând că mai pot să se aștepte la ceva. Chiar cultivații cei mai experimentați de altminterlea au fost induși în eroare prin ceea ce se vedea pe câmp. Mulți din ei au avut la treerat surprize foarte bune; unii din ei însă foarte neplăcute; pentru că efectele temperaturii anormale, care fusese în timpul vegetațiunii, n'au fost în toate părțile aceleași. Astfel s'a întâmplat la câțiva mici arendași, cari nu comptau decât pe o producție de 7 la 9 chintale la hectar, să obțină la treer 10 până la 12 ba chiar în multe locuri dela 13 la 17.

La moșiile mari, acolo unde nu se compta decât pe 10 la 12 chintale, producția s'a ridicat obicinuit la 17, 20 și 21 chintale, așa că în cele din urmă cifra globală a recoltei se apropie de mijlocie. Fără nici o îndoială, acest rezultat neașteptat este datorit spicelor superbe ce s'au obținut, precum și calității de grâu aproape în toate părțile excelentă. Grâul este în mare parte tare, bine nutrit și de foarte frumoasă culoare. Secara este tot așa de bună ca și grâul. Orzul a dat o producție de bună calitate și în parte frumos la culoare. Ovășurile chiar nu sunt rele, cu toată vremea ce a fost. Aceste constatări sunt cu atât mai consolatoare, cu cât seceta din Iunie dădea foarte puține speranțe.

Iată evaluarea suprafeței cultivate în hectare pentru toată Ungaria, cuprinzând și Croația și Slavonia.

	1908
Grâu	hect. 3.560,167
Secară	> 1.165,248
Orz	> 168,905
Ovăș	> 1.170,800

În ceea ce privește producția totală a recoltelor, ministerul o estimează în mii de chintale metrice.

	1908
Grâu	quint. 48.862,000
Secară	> 12.957,000
Orz	> 12.770,000
Ovăș	> 10.796,000

La porumb ministerul prevede, că și el va da 42.873,500 chintale contra 44.083,925 în 1907.

Dări de seamă și mulțumită publică.

Cu prilejul petrecerii din Mociu ce a avut loc la 23 August st. n. în favorul *fondului ziaristilor Români* au suprasolvit:

- D-na Aurelia Dan, Mociu 20 cor.,
- D-nii: Dionisiu Șimon, m. propr. Sângeorzul de câmpie 16 cor., Ioan Boeriu preot, Lechința de Murăș, Ioan Dan medic, Mociu, câte 10 cor., Emil Kormos Alexandrescu, m. propr. Gerebeniș, Teodor Moga m. propr. Zau, Ioan Russu m. propr. Ludoș, Ioan Bucur preot, Sângeorzu de câmpie, Dr. Victor Moldovan adv. Mociu, Ioan Bozac preot, Sâmbotelec, Iuliu Valea notar, Telciu, câte 6 cor., Dr. Pompei German medic, Șercaia, Dr. Victor Poruțiu adv. Cluj, câte 8 cor., Mihaiu Radu croitor, Cluj 5 cor., Dr. Iuliu Hățiegan, Cojoena 4 cor., Vasile Hossu iurist, Mihașul de câmpie 3 cor., Aurel Ciorteș, Brașov 3 cor., Valer Russu, Chiciudi 4 cor., Auxentiu Murășan, Imbuz, Iustin Poruț, Dezmir, Octavian Constantin, Mociu, Simeon Nemeș, Grigoriu Băloiu, Călian, Niculiță Dănilă, Cheța câte 2 cor., Augustin Laurențiu, Berchieș, Ioan Pop, Cămăraș, Iuliu Caliani, Șeușia, Emil Pop, Cistelic, G. Hinteș, Suatul Unguresc, Ioan Blaga, Simeon Ciuca, Mociu X. Y. câte o coroană.

Suma înratelor a fost cor. 304. suma eșitelor de cor. 249. Rămâne deci un profit curat de c. 55.

Feneroșilor contribuenți, precum și celorlalți participanți le rostim și pe calea aceasta o caldă mulțumită.

Lechința de Murăș, August 1908.
Liviu I. Dan cand. d. adv. *Lena Boeriu*, aranjatorul petrecerii. *cassieră.*

Numărul jubilar al „Gazetei Transilvaniei“ se poate comanda direct sau prin librării cu prețul de 1 coroană 50 bani în Austro-Ungaria și 2 coroane (2 Lei 20 bani) în România și străinătate.

Venitul curat ce va ruzulta din desfacerea ediției jubilar, a „Gazetei“ se va da *fondului jubilar pentru ajutorarea ziaristilor români din Transilvania și Ungaria.*

Anunț.

Atragem atențiunea publicului cetitor, că d-na *Iudita Secula* n. Truța ne anunță deschiderea școlaei d-sale, proiectate și anunțate în coloanele ziarului nostru.

Cu 1 Oct. st. n. va fi deschisă acea școală și va avea de ajutor pe d-șoara *Leliția Dimitrescu*, fosta profesoară la școala română de fetițe din Arad pentru lucru de mână, croit, broderii, pictură și desen.

Adresa școlaei: Arad, strada Kazinczy 2.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta. 14 Sept. Socialiștii au ținut eri aici o întrunire în contra clericalismului și pentru votul universal. După întrunire au traversat în masse mari strada Andrassy, unde s'au întâlnit cu procesiunea eucharistică, compusă din membrii, cari au participat la congresul catolic. Socialiștii au insultat pe membrii procesiunii. Poliția intervenind a arestat vreo cincizeci socialiști.

Rumberg. 14 Sept. Eri a avut loc o demonstrație anticatolică, galăgioasă, provocată de studenți. O ciocnire, în care un student naționalist a fost străpuns cu cuțitul, a silit intervenirea poliției, care a șarjat. S'au făcut numeroase arestări.

Constantinopol. 15 Sept. Se svo-nește cum că actualul mare vizir Kiamil Pașa, ar fi vrând să dimisioneze. În acest caz Sultanol va însărcina cu formarea cabinetului pe Hilmi Pașa, actualul guvernator al Macedoniei, care va fi uumit mare vizir.

Constantionopol. 14 Sept. D. Sino-wiew a remis sultanului o casetă de argint lucrată artistic, ca dar din partea țarului. După o informațiune de sorginte rusă, caseta este un dar al țarului pentru trimiterea anuală de tutun din partea sultanului.

Washington. 14 Sept. Orville Wright a făcut o ascenziune având pe bord două persoane. Distanța parcursă astfel a fost de 65 kilometri. După aceste experiențe Orville Wright a făcut altă ascenziune timp de o oră, 3 minute și 13 secunde la o înălțime de 45 metri.

Bibliografie.

— În editura librăriei Ioan I. Ciurcu a apărut z-lele aceste „**Dicționarul German-Român de Theochar Alexi. Edițiunea a VI-a prelucrată și completată.** Prețul broșat cor. 6-50. Dicționarul, format octav, frumos tipărit, se estinde pe 747 pagini și conține numeroase cuvinte, indicațiuni, explicații și exemple în ce privește subtilitățile limbii românești. Edițiunea actuală a dicționarului înseamnă un progres însemnat și contestabil față de edițiunile anterioare. La sfârșitul dicționarului găsim o tabelă a numirilor țarilor, orașelor, râurilor, munților etc., cari dif-ră în cele două limbi, ținându-se cont îndeosebi de numirile oficiale maghiare. Recomandăm cu căldură noua ediție a acestui prețios dicționar în atențiunea celor interesați.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Braniceș

Dr. STERIE N. CIURCU.
VIII Kochgasse Nr. 29 — Viena
Consultațiuni
cu celebritățile medicale, cu specialiștii de la facultatea de medicină din Viena.
Telefon nr. 17065.

Respirația Dumitale

este cu mult mai ușoară după folosirea celei dintâi dosă a Emulsiunii Scott, și aceasta ușurință va crește în fiecare zi.

Aceasta este experiența a multor mii în decurs de 32 ani.

Emulsiunea Scott potentează în mod surprinzător puterile trupului. Apetitul și somnul revine și mistuirea se îmbunătățește. (1)

Prețul unei sticle originale 2 coroane 50 bani. Se capătă în toate farmaciile.

Veritabilă numai cu marca — pescarul — ca semn de garanție a procedurii lui Scott.

Nr. 373—1908.

PUBLICAȚIUNE.

Vineri, în 23 Septembrie a. c. la 10 oare a. m. să va da pe calea licitațiunei verbale în cancelaria oficiului forest. Brassó, lemnele rămase îndărăt în tăietura veche „Vladiț” 1317 dărbabe de fag bușteni din picioare cu 900 metri cubici, din aceste lemne da 40% blane de fag și 60% coade. Prețuite prețul strigărei 1260 coroane. Ca vadiu a se depune 126 coroane.

Condițiunile mai deaproape să pot vedea în cancelaria oficiului admisionitrativ.

Brassó, în 9 Septemvrie 1908.

Adminis. pădurii oraș-Timiș.

(819,1—2)

Mare deposit

de lemne de foc.

Am onoarea a atrage atențiunea On. public asupra depositului meu de lemne de fag, care le vând.

Stânjinu, 4 metr., cu 28 cor.

1/2 stânjin cu . . . 14 cor. dus acasă.

Comande se primesc la: Direcțiunea HOTEL CONTINENTAL, Telefon Nr. 132; S. Fülöp, cofetăria Strada Vămei Nr. 7; Magazinul Eug. Salamon, Strada Porți nr. 30.

Cu toată stima
Petru Popovici.

280,5—6.

Nr. 372—908.

PUBLICAȚIUNE.

Vineri în 25 Septemvrie a. c. la 10 oare a. m. să vinde pe calea licitațiunei verbale în cancelaria subscrisei administrațiunei lemnele rămase în picioare din tăetura „Vancsa de jos” parcelată și adică:

1) Parcela Nr. 1: 133 buc. de fag cu 90 m ³ .	prețul strigărei 164 cor.
2) " " 2: 110 " " " "	" " " " 220 "
3) " " 3: 413 " " " "	" " " " 209 "
4) " " 4: 171 " " " "	" " " " 298 "
5) " " 5: 380 " " " "	" " " " 440 "
6) " " 6: 207 " " " "	" " " " 670 "
7) " " 7: 152 " " " "	" " " " 472 "
8) " " 8: 232 " " " "	" " " " 456 "
9) " " 9: 146 " " " "	" " " " 313 "
10) " " 10: 33 " " " "	" " " " 90 "

Fiecare parcelă se va licita separat. Inainte de licitare a depune ca vadiu 10% din prețu strigărei. Condițiunile mai deaproape și registru de primire să pot lua în vedere la mine.

Brassó, 10 Septemvrie 1908.

819,1—2.

Administrația forestieră oraș-Timiș.

Banca Națională a României.

Situațiune sumară.

1907 25 August		1908 16 August	23 August
120.987,426	85539926 Reser. metal. aur	88261686	124.973,702
601,140	35447500 " Trate aur	37300000	691,206
101.467,594	Argint și diverse monede		585,012
13.305,050	Portofoliu Român și străin.		71.206,328
23.121,587	*Impr. contra efec. publice 9876300		27.807,645
11.999,924	" " " " in cont-corent 17861147		27.737,447
15.806,084	Fonduri publice	11.999,924	11.999,924
3 253,121	Efectele fondului de rezervă	15 480,553	15.480,553
5.901,242	Efect. fond. de amort. imob. și mater.	3.216,621	3.216,621
638 519	Imobile	5 954,037	5 954,135
311 299	Mobilier și Mașini de Imprimerie	700,099	700,099
109.177,949	Cheltueli de Administrațiune	309,367	316,242
7.948,173	Depozite libere	110.399,409	110.598 209
27.272,334	Conturi curente	18.369,159	14 603 622
441.791,442	Conturi de valori	26.027 527	27.396 888
		417.135.577	422.608,426
	P a s i v :		
12.000 000	Capital	12.000.000	12.000,000
23 051,453	Fond de rezervă	24.928,807	24 928,807
3 473,646	Fondul amortis. imob. și material	3.734,034	3 734,034
291.405,840	Bilete de Bancă în circulațiune	263.417,610	263 614 780
2 077,070	Profituri și pierderi	2.190,642	2.190,642
605,484	Dobânzi și beneficii diverse	465,075	541,954
109.177 949	Depozite de retras	110 399,409	110 598 209
441.791 442		417.135 577	422.608 426

Scomptul 5%
* Dobânda 5 1/2%

Avis.

Un învățăcel se primește în negoțul de băcănie N. Grădinar, Strada Neagră Nr. 1, Brașov. Se cere a fi din casă bună, să aibă 2 clase reale sau gimnaziale și să priceapă limbile țerei.
(801,4—6.)

»Romana«

este titlul broșurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureșianu, cu descrierea și esplicarea dansului nostru de salon.

„Romana” dans de colónă în 5 figuri. *Descriasă și esplicată împreună cu musica ei, după compunerea ei originală.* Cu-o introducere („în loc de prefață”) de *Tunaru din Dumbrău, Popa.* — Tipografia Aurel Mureșianu, Brașov 1903.

Broșura este în cuart mare, hârtie fină și tipar elegant, cu adausul unei côle de note (musica „Romanei” cu esplicări) și costă numai 2 cor. 50 bani (plus 5 bani porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana” se poate procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei” se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sau lunar.

Prețurile cerealelor din piața Brașov.
Din 11 Septemvrie 1908

Măsura său greutatea	Calitatea.	Valuta în	
		Kor.	fi.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos.	18	—
"	Grâu mijlociu	17	—
"	Grâu mai slab	16	—
"	Grâu amestecat	12	—
"	Săcară frumôsă.	10	50
"	Săcară mijlociă.	10	—
"	Orz frumos	9	—
"	Orz mijlociu	8	—
"	Ovês frumos.	6	60
"	Ovês mijlociu	6	20
"	Cucuruz	12	—
"	Mălaiu (meiu)	11	—
"	Mazăre.	16	—
"	Linte	26	—
"	Fasole	10	—
"	Sămênță de in	20	—
"	Sămênță de cânepă	10	—
"	Cartofi.	2	—
"	Măzărliche.	—	—
1 kilă	Carne de vită	1	12
"	Carne de porc	1	20
"	Carne de berbec.	—	72
100 kil	Său de vită prospăt	40	—
"	Său de vită topit	62	—

Sanătatea
este cea mai scumpă binefacere pentru Dame, se poate conserva și cultiva folosind

Corset Gradefront
care este comod și modern.
se capătă după măsură sau gata numai în

MAGAZINUL
Mme B. GOLDSTEIN,
Confecțiune de corsete specialitate
BRAȘOV, Strada Vămei Nr. 21.
(296,7—12.)

APĂ MINERALĂ PHŌNIX
DIN BUZIĂȘ

Succes extraordinar la suferințe de rinichi și beșică.
Apă minerală plăcută fără fer.
Cu deosebire apă de masă răcoritoare.
Vindecă, răcorește. Recomandată de medici.

Are efect excelent ca apă de cură la suferințe de rinichi, beșică, catar cronic de rinichi, formațiuni de piatră și boale catarale de secrețiune. — La cerere trimite prospecte Administrația Isovoarelor:

Direcția băilor MUSCHONG în Buziaș.

TIPOGRAFIA
A. Mureșianu
Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădut cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a pute eșecuta ori-că comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE IN AUR, ARGINT ȘI COLORI.	REGISTRE și IMPRIMATE pentru toate speciile de serviciuri.
CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE	BILANȚURȚI Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori, Couverte, in toată mărimia.
STATUTE.	TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.
FOI PERIODICE.	PREȚURI-CURENTE și DIVERSE
BILETE DE VISITĂ DIVERSE FORMATE.	BILETE DE INMORMENTARI.
PROGRAME ELEGANTE.	
BILETE DE LOGODNĂ și DE NUNȚĂ DUPĂ DORINȚĂ ȘI IN COLORI.	
ANUNȚURȚI.	

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, în etagiul, înderept în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.